

1-3 Ogólna diagnostyka różnicowa

1	Aspekty ogólne rozpoznania i rozpoznania różnicowego	2
	<i>M. Battegay, B. Martina i E. Battegay</i>	
1.1	Elementy rozpoznania różnicowego	4
	Choroba i rozpoznanie różnicowe	4
	Procedura ustalania rozpoznania w praktyce	5
	Właściwa ocena oczywistych wyników i rozpoznanie różnicowe	6
	Sposoby postępowania z błędami w dziedzinie medycyny ..	9
	Czynniki, które mogą prowadzić do błędnego rozpoznania	10
	Problemy swoiste dla lekarza	10
	Problemy swoiste dla pacjenta	10
1.2	Czynniki mogące wpływać na proces rozważania rozpoznania różnicowego	11
	Rozpowszechnienie choroby	11
	Wiek	12
	Płeć	12
	Tryb życia	13
	Nawyki żywieniowe	13
	Pora roku, pora dnia i pogoda	14
	Rozkład geograficzny	14
	Grupy etniczne	14
	Zawód i czas wolny od pracy	14
	Choroby wykluczające się i sprzyjające sobie wzajemnie ..	16
1.3	Rozpoznanie różnicowe oparte na grupach chorób	16
	Choroby zwyrodnieniowe	16
	Choroby zakaźne	16
	Choroby układu odpornościowego	17
	Guzy nowotworowe	17
	Choroby metaboliczne	20
	Zaburzenia czynności układu wewnątrzwydzielniczego ..	20
	Choroby umysłowe	20
	Choroby dziedziczne	21
	Anomalie chromosomalne	21
	Prosta genetyka mendlowska	22
	Dziedziczenie wieloczynnikowe	22
	Uczulenia	22
	Zatrucia	23
2	Wywiad, badanie fizykalne i znaczące dolegliwości	24
	<i>E. Battegay, S. Hunziker i G.A. Spinaz</i>	
2.1	Wywiad lekarski	26
	Przywitanie i warunki zbierania wywiadu	26
	Składowe wywiadu klinicznego	26
2.2	Badanie fizykalne	26
	Węzły chłonne	26
	Tarczycza	27
	Układ krążenia	27
	Klatka piersiowa i płuca	27
	Oglądanie	27
	Obmacywanie	28
	Opukiwanie	29
	Osluchiwanie	29
	Brzuch	31
	Oglądanie	31
	Obmacywanie	31
	Układ mięśniowo-szkieletowy	32
	Badanie neurologiczne	33
2.3	Pacjent bez objawów (sprawdzenie stanu zdrowia)	34
	Zapobieganie chorobom u osób zdrowych	34
	Szczepienia ochronne	34
	Badania przesiewowe i rozpoznanie różnicowe u osób pozornie zdrowych	35
	Okresowe badania stanu zdrowia	35
	Badania przesiewowe typu „wyszukiwanie zagrożeń” ..	37
	Skrywane zamiary	38

2.4 Znaczące dolegliwości/objawy subiektywne	39		
Łaknienie	39	Wymioty	43
Brak miesiączki	39	Niepłodność	44
Pragnienie/nadmierne pragnienie	40	Krwiopłucie	45
Cukrzyca	40	Kaszel	45
Definicja cukrzycy	40	Zmęczenie	46
Cukrzyca typu 1	40	Kołatanie serca	47
Cukrzyca typu 2	41	Bezsenność	48
Szczególne typy cukrzycy	41	Zaburzenia połykania (dysfagia)	49
Cukrzyca ciężarnych	41	Czkawka	49
Powikłania cukrzycy	41	Ból	50
Moczówka prosta	42	Zaburzenia seksualne	50
Moczówka prosta ośrodkowa	42		
Moczówka prosta nerkopochodna	42		
Pierwotne nadmierne pragnienie	43		
3 Skóra i wygląd zewnętrzny	52		
<i>S. Lautenschlager, M. Battegay i G.A. Spinaz</i>			
3.1 Skóra	53		
Metody badania	55	Zmiany skórne na skutek zaburzeń endokrynych	69
Objawy kliniczne	55	Zmiany skórne na skutek nowotworów	69
Barwa skóry	55	Zmiany skórne na skutek kolagenoz	70
Bładość	55	Zmiany skórne jako skutek działań	
Zaczerwienienie	55	niepożądaných leków i zatruc	71
Nieprawidłowe zabarwienie	55	Zmiany skórne na skutek chorób hematologicznych	72
Zaburzenia pigmentacji	56	Zmiany skórne na skutek chorób	
Rumień i wykwity	58	przewodu pokarmowego	72
Opryszczkowe choroby skóry	60	Zmiany skórne na skutek chorób wątroby	72
Pęcherzowe choroby skóry	61	Zmiany skórne na skutek choroby serca	73
Dermatozy grudkowe	62	Choroby nerwowo-skinne	73
Choroby skóry z powstawaniem płytek	63	Zmiany skórne na skutek zakażenia	74
Guzkowe choroby skóry	63	Włosa	76
Krostkowe choroby skóry	65	Utrata owłosienia	76
Owrzodzenia skóry	65	Hirsutyzm i wirylizm	76
Pokrzywkowe choroby skóry	65	Zaburzenia pigmentacji	77
Plamica	65	Paznokcie	77
Teleangiektazje	66	Zmiany kształtu i struktury paznokci	77
Zaburzenia napięcia skóry	67	Odbarwienie/przebarwienie paznokci	79
Zwapnienia skóry	67	Jama ustna	80
Zmiany skórne w chorobach ogólnoustrojowych	68	Zmiany zębów	80
Zmiany skórne na skutek zaburzeń metabolicznych	68	Zmiany dziąseł	80
		Zmiany błony śluzowej jamy ustnej	81
		Język	81
3.2 Wygląd zewnętrzny	83		
Wzrost i postawa	83	Chód	90
Wzrost wysoki	83	Otyłość	90
Wysoki wzrost na skutek zespołów wrodzonych	83	Otyłość pierwotna	91
Wysoki wzrost na skutek zaburzeń endokrynych	84	Otyłość wtórna	91
Wzrost niski	86	Miejscowe nagromadzenie tłuszczu i lipodystrofie	92
Niski wzrost na skutek zespołów wrodzonych	87	Ginekomastia	93
Niski wzrost na skutek dysplazji szkieletowych	88	Anoreksja	94
Niski wzrost na skutek przewlekłych chorób		Ręce	94
i zespołów złego wchłaniania	88	Twarz	95
Niski wzrost na skutek zaburzeń endokrynych	88	Oczy	98
Pozycja stojąca	89	Wytrzeszcz	98
Pozycja leżąca	90	Zespół Hornera, zapadnięcie gałki ocznej	99

Brwi	99	Zaczerwieniecie oka	103
Powieki	99	Ruchomość oczu	103
Twardówka	99	Uszy	103
Rogówka	101	Nos	104
Soczewka	101	Woń	104
Tęczówka	101	Mowa, artykulacja i fonacja	106
Żrenica	101	Zaburzenia mowy i artykulacji	106
Ciało szkliste	102	Zaburzenia fonacji	107
Siatkówka	102		

4 Gorączka

4 Gorączka	111
<i>R. Weber i A. Fontana</i>	
4.1 Uwagi ogólne	117
Wywiad chorobowy i objawy kliniczne	117
Rozważania dotyczące diagnostyki różnicowej	117
4.2 Gorączka bez objawów miejscowych	120
Choroby zakaźne	120
Nieinfekcyjne przyczyny gorączki	122
4.3 Gorączka z towarzyszącymi objawami wiodącymi	123
Gorączka przebiegająca ze zmianami skórnymi	123
Wybroczyny i plamica	123
Wysypka plamisto-grudkowa	123
Pęcherzyki i krosty	125
Guzkowe zmiany skórne	125
Rumień	126
Pokrzywka	126
Owrzodzenia	126
Zakażenia bakteryjne skóry	126
Zakażenia skóry wywołane przez prątki	127
Choroby wywołane przez riketsje	128
Choroby wirusowe ze zmianami skórnymi	129
Gorączka przebiegająca z bólami kości lub stawów	133
Zapalenie stawów	133
Zapalenie kości i szpiku, zapalenie krążków międzykręgowych kręgosłupa i zakażenia protez stawowych	134
Gorączka przebiegająca z powiększeniem węzłów chłonnych	135
Gorączka z uogólnionym powiększeniem węzłów chłonnych	135
Gorączka z miejscowym powiększeniem węzłów chłonnych	135
Zakażenia węzłów chłonnych	136
Powiększenie węzłów chłonnych niewiadomego pochodzenia	137
Gorączka z towarzyszącym obrzękiem twarzy lub szyi	139
Obrzęk ślinianki przyusznej	139
Obrzęk szyi	139
Gorączka z bólami głowy i sztywnością karku	140
Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego	140
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	142
Surowicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	142
Grzybicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	143
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wywołane przez pierwotniaki lub robaki pasożytujące w jelitach	145
Przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych towarzyszącego innym chorobom	145
Gorączka z towarzyszącymi objawami neurologicznymi	145
Zapalenie mózgu	145
Ropień mózgu	147
Ropniak podtwardówkowy, ropień nadtwardówkowy	147
Gorączka przebiegająca z objawami przeziębienia	148
Bakteryjne zapalenie migdałków i gardła	148
Zapalenie gardła o etiologii niebakteryjnej	148
Przeziębienie	149
Grypa	150
Zapalenie zatok	150
Zapalenie ucha	150
Zapalenie nagłośni	151
Zapalenie oskrzeli	151
Gorączka z towarzyszącym kaszlem i bólem w klatce piersiowej	151
Zapalenie płuc	151
Gruźlica	154
Mikobakteriozy niegruźlicze	155
Nokardioza	155
Zapalenie osierdzia, zapalenie mięśnia sercowego	156
Choroby nieinfekcyjne	156
Gorączka w przebiegu żółtaczki	156
Żółtaczka przedwątrobowa	156
Żółtaczka wątrobowa	156
Żółtaczka pozawątrobowa	157

Gorączka z powiększeniem śledziony (splenomegalia) ...	157	Ostre niepowikłane odmiedniczkowe zapalenie nerek	163
Gorączka przebiegająca z biegunką	158	Ostre powikłane odmiedniczkowe zapalenie nerek	163
Zakażenia jelitowe	158	Zapalenie gruczołu krokowego	163
Patogeny wywołujące biegunkę	159	Gorączka w przebiegu posocznicy	164
Gorączka przebiegająca z bólem brzucha	161	Zespół ogólnoustrojowej odpowiedzi zapalnej (SIRS)	164
Zakażenia w obrębie jamy brzusznej	161	Posocznica	164
Zapalenie otrzewnej	161	Bakteriemia	164
Ropnie w obrębie jamy brzusznej	162	Przyczyny posocznicy, podatność na zachorowanie ...	164
Ropnie trzewne	162	Wybrane patogeny wywołujące posocznicę	165
Swoiste przyczyny zakażeń w obrębie jamy brzusznej ..	162	Gorączka i wady serca	167
Gorączka z bolesnym oddawaniem moczu i częstomoczem	163	Zapalenie wsierdza	167
Zapalenie cewki moczowej	163	Inne zakażenia wewnątrznaczyniowe	168
Ostre niepowikłane zakażenia dróg moczowych u kobiet	163		
4.4 Gorączka przebiegająca z zajęciem wielu narządów	169		
Choroby wirusowe	169	Bezobjawowe zakażenie HIV	180
Zakażenie wirusem cytomegalii	169	Objawowe zakażenie HIV, AIDS	180
Zakażenia przenoszone przez kleszcze	169	Zakażenia u osób z obniżoną odpornością	181
Choroba z Lyme	170	Oportunistyczne zakażenia wirusowe	181
Erlichioza	171	Oportunistyczne zakażenia bakteryjne	182
Babeszjoza	171	Oportunistyczne zakażenia grzybicze	182
Zakażenia przenoszone drogą płciową	171	Oportunistyczne zakażenia wywołane przez pierwotniaki i robaki pasożytujące w jelitach	183
Kiła (<i>Treponema pallidum</i>)	171	Grzybice występujące na ograniczonych obszarach endemicznych	184
Chłamydioza (<i>Chlamydia trachomatis</i>)	172	Kokcydiodomykoza (<i>Coccidioides immitis</i>)	184
Choroby odzwierzęce (zoonozy)	174	Histoplazmoza (<i>Histoplasma capsulatum</i>)	184
Brucelloza (<i>Brucella melitensis</i> , <i>B. abortus</i> , <i>B. suis</i>)	174	Choroby związane z podróżą i tropikalne	184
Leptospiroza (<i>Leptospira interrogans</i> [choroba Weila] i inne serotypy)	174	Malaria (zimnica)	186
Toksoplazmoza (<i>Toxoplasma gondii</i>)	175	Leiszmanioza (<i>Leishmania donovani</i>)	187
Włośnica (<i>Trichinella spiralis</i>)	175	Schistosomatoza (bilharczoza)	188
Zakażenie wywołane przez <i>Toxocara</i>	176	Filarioza limfatyczna	189
Wścieklizna (wirusy <i>Rhabdo</i>)	176	Filariozy tkankowe	189
Inne zakażenia spowodowane ukąszeniami zwierząt ...	176	Gorączka denga	189
Zakażenia wywołane przez arbowirusy	176	Żółta febra	190
Zakażenie wywołane wirusem HIV i AIDS	177	Inne choroby tropikalne	190
Ostre zakażenie HIV	177		
4.5 Gorączka w przebiegu chorób autoimmunologicznych	190		
Choroby autoimmunologiczne miejscowe lub narządowo swoiste	191	Zapalenie naczyń z nadwrażliwości	196
Choroba autoimmunologiczna uogólniona, zapalenie naczyń i zespół tkanki łącznej	191	Zespół plamica-ból stawów-zapalenie nerek	196
Zapalenie dużych naczyń	193	Układowy toczeń rumieniowaty	197
Olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic (zapalenie tętnicy skroniowej Hortona) i zespół polimialgii reumatycznej	193	Twardzina skóry (postępująca rozlana lub uogólniona twardzina skóry lub postępujące stwardnienie układowe)	199
Zapalenie naczyń średniej wielkości	194	Ograniczona twardzina skóry	201
Guzkowe zapalenie tętnic lub zapalenie całej ściany tętnicy (<i>panarteritis</i>)	194	Twardzina skóry dorosłych (zespół Buschkego)	201
Zapalenie małych naczyń	196	Eozynofilowe zapalenie powięzi (zespół Shulmana)	202
Ziarniniak Wegenera	196	Zespół Sharpa, zespół nakładania (mieszana choroba tkanki łącznej)	202
Ziarniniakowatość alergiczna (zespół Churga-Strauss)	196	Zapalenie skórno-mięśniowe (zapalenie wielomięśniowe)	202

4.6 Gorączka towarzysząca niedoborom odporności	203
Klasyfikacja niedoborów odporności	203
Niedobory odporności humoralnej (niedobory limfocytów B)	205
Niedobory odporności komórkowej (niedobory limfocytów T)	206
4.7 Gorączka w przebiegu chorób niezakaźnych	208
Gorączka okresowa	208
Rodzinna gorączka śródziemnomorska	209
Zespół hiper-IgD	209
Zespół okresowej gorączki związany z receptorem czynnika martwicy guza	209
Zespół PFAPA	210
Gorączka w zaburzeniach endokrynych	210
Gorączka w dystonii wegetatywnej	210
Przewlekłe zatrucie rtęcią	210
4.8 Znaczenie poszczególnych objawów w różnicowaniu stanów gorączkowych	213
Przebieg ciepłoty ciała	213
Dreszcze	214
Wskaźniki procesu zapalnego	214
Odczyn opadania krwinek czerwonych (OB)	214
Białko C-reaktywne	214
Prokalcytonina	215
Złożone niedobory odporności humoralnej i komórkowej	207
Zaburzenia układu dopełniacza	207
Zaburzenia fagocytozy	208
Zespół przewlekłego zmęczenia	211
Gorączka w nowotworach	211
Gorączka w przebiegu rozpadu tkanek	212
Gorączka w hemolizie	212
Zespół hemofagocytozy	212
Gorączka w zakrzepicy i zakrzepowym zapaleniu żył	212
Gorączka w odczynach alergicznych	212
Gorączka symulowana przez pacjenta	213
Morfologia krwi	215
Krwinki białe	215
Granulocyty kwasochłonne	216
Monocyty	218
Limfocyty	218

5-11 Ból

5 Bóle głowy i twarzy oraz neuralgie czaszkowe	220
<i>K. Hess</i>	
5.1 Wstęp	224
5.2 Wtórne (objawowe) bóle głowy	225
Krwotok podpajęczynówkowy	225
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, nowotworowe zapalenie opon, zapalenie opon i mózgu, zapalenie i ropień mózgu	226
Krwawienie śródmózgowe	226
Rozwarstwienie tętnicy szyjnej i kręgosłupowej	226
Zmiany niedokrwienne mózgu	227
Ostre wodogłowie obturacyjne	227
Zakrzepica zatok żylnych i żył mózgu	228
Udar przysadki	228
Krwiak podtwardówkowy	228
Wyciek płynu mózgowo-rdzeniowego (podciśnienie śródczaszkowe)	228
Guz mózgu i guz rzekomy mózgu (idiopatyczne nadcisnienie śródczaszkowe)	229
Olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic i inne choroby zapalne naczyń krwionośnych	230
Zespół bezdechu sennego	230
Napady padaczkowe	230
Pourazowe bóle głowy	230
Ból głowy pochodzenia szyjnego	231
Bóle głowy i twarzy w chorobach okulistycznych, otolaryngologicznych i ortodontycznych	231
Okulistyka	231
Otolaryngologia	231
Odontologia	231
Bóle głowy pochodzenia organicznego	232
5.3 Pierwotne (samoistne) bóle głowy	232
Migrena bez aury	232
Migrena z aurą	233
Migrena podstawna i inne szczególne postaci migreny z aurą	233
Ból głowy typu napięciowego	234
Klasterowy ból głowy (Binga-Hortona) i przewlekła hemikrania napadowa	234
Piorunujący, wysiłkowy i orgazmowy ból głowy	235

5.4 Neuralgie w okolicy głowy	235
Pierwotna (samoistna) i wtórna (objawowa) neuralgia nerwu trójdzielnego	236
Pierwotna (samoistna) i wtórna (objawowa) neuralgia nerwu językowo-gardłowego	236
Neuralgia nerwu potylicznego większego i mniejszego ..	236
5.5 Atypowy ból twarzy	238
6 Ból w klatce piersiowej	244
<i>F. R. Eberli i E. W. Russi</i>	
6.1 Ból pochodzenia sercowego	245
Dławica piersiowa	245
Definicje	245
Charakterystyka kliniczna dławicy piersiowej	246
Szczególne postaci dławicy piersiowej	248
Dławica piersiowa spowodowana niedokrwieniem mięśnia sercowego	249
Przewlekła stabilna dławica piersiowa	249
Czynniki ryzyka choroby wieńcowej	250
Dyslipoproteinemia	252
Metody diagnostyczne stosowane w chorobie wieńcowej	255
Ostry zespół wieńcowy (ACS)	260
Ostry zespół wieńcowy (ACS) bez uniesienia odcinka ST	260
Ostry zespół wieńcowy (ACS) z uniesieniem odcinka ST	261
Zapalenie osierdzia i wysięk w osierdziu	266
Zaburzenia rytmu serca	270
6.2 Ból w klatce piersiowej spowodowany chorobami wielkich naczyń	270
Tętniak aorty	270
Rozwarstwienie aorty	270
6.3 Ból pochodzący z opłucnej	270
Zapalenie opłucnej	270
Wysięk opłucnowy	270
Wysięk gruźliczy	274
Wysięk opłucnowy nowotworowy	275
Wysięk opłucnowy w chorobach jamy brzusznej	275
Wysięk opłucnowy w obrzęku śluzowatym	275
Wysięk opłucnowy w kolagenozach	275
Wysięk opłucnowy i zespół żółtych paznokci	275
Eozynofilowe zapalenie opłucnej	275
Chylothorax i pseudochylothorax	275
Wysięk opłucnowy i zawał płuca	276
Wysięk opłucnowy i zapalenie płuc	276
Ropniak opłucnej	276
Nowotwory opłucnej	276
Międzybłoniak opłucnej	276
Łagodne nowotwory opłucnej	276
Chłoniak złośliwy opłucnej	276
Odma opłucnowa samoistna	277
6.4 Ból międzyżebrowy	278
6.5 Ból kręgosłupa i ból pochodzenia stawowego	278
6.6 Ból w klatce piersiowej pochodzenia mięśniowo-szkieletowego	279
6.7 Ból pochodzący z przełyku	279
6.8 Inne przyczyny bólu w klatce piersiowej	279
7 Ból brzucha	282
<i>D. Moradpour i H. E. Blum</i>	
7.1 Ostry ból brzucha	283
Ostry brzuch	283
Ból jelitowy	286
Niedrożność jelit	286
Mechaniczna niedrożność jelit	286
Porażenna niedrożność jelit	286
Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego	289

Ból otrzewnowy	291	Ból zaotrzewnowy	294
Zapalenie otrzewnej	291	Włóknienie zaotrzewnowe	294
Ból z przyczyn naczyniowych	292	Ból brzucha w zatruciach i chorobach układowych	295
Zawał krezki i angina brzuszna	292	Zatrucie	295
Aortalno-biodrowy zespół podkradania	293	Porfirie	295
Tętniak aorty	293	Porfirie wątrobowe	296
Zakrzepica żył krezkowych i żyły wrotnej	293	Porfirie erytropoetyczne	297
Ból śledzionowy	294	Ból brzucha w innych chorobach wewnętrznych	298
Zawał śledziony	294	Ból brzucha neurogeny	299
Pęknięcie śledziony	294		
7.2 Przewlekły lub nawracający ból brzucha	300		
Ból pochodzący z żołądka i jelita cienkiego	301	Refluksowe zapalenie przełyku	311
Ostre zapalenie żołądka	302	Dolegliwości po operacji żołądka	311
Przewlekłe zapalenie żołądka	302	Ból pochodzący z okrężnicy	311
Żołądek drażliwy (dyspepsja czynnościowa)	303	Zespół jelita drażliwego (IBS)	311
Choroba wrzodowa	303	Ból pochodzący z przewodów żółciowych i wątroby	314
Owrzodzenie dwunastnicy	306	Kamica żółciowa	314
Owrzodzenie żołądka	306	Choroby wątroby związane z kamicią żółciową	314
Owrzodzenie związane z innymi chorobami	306	Dolegliwości po cholecystektomii	315
Późne powikłania choroby wrzodowej	307	Choroby trzustki	317
Rak żołądka	307	Ostre zapalenie trzustki	319
Wymioty krwawe	307	Przewlekłe zapalenie trzustki	321
Stolce smołowate	308	Zmiany guzowate w okolicy trzustki	323
Rzadkie choroby żołądka	308	Torbiele trzustki	323
Przepuklina rozworu przełykowego przepony	310	Rak trzustki	324
8 Bóle neurogenne kończyn górnych i dolnych	326		
<i>K. Hess</i>			
8.1 Wstęp i definicje	330		
8.2 Ośrodkowe zespoły bólowe (mózg, rdzeń kręgowy)	332		
8.3 Radikulopatia	333		
8.4 Uszkodzenia splotów, polineuropatia i mononeuropatia	336		
8.5 Zespoły algodystroficzne	337		
8.6 Rozpoznanie różnicowe jednostronnych bólów neurogennych kończyny górnej	337		
Cechy kliniczne i rozpoznanie różnicowe	338		
8.7 Rozpoznanie różnicowe jednostronnych bólów neurogennych kończyny dolnej	341		
Objawy i rozpoznanie różnicowe	341		
8.8 Rozpoznanie różnicowe obustronnych bólów neurogennych kończyny górnej i/lub dolnej	343		
Objawy i rozpoznanie różnicowe	344		
9 Ból spowodowany chorobami naczyniowymi	344		
<i>U. Hoffman i F. Tató</i>			
9.1 Choroby tętnic	346		
Choroby zarostowe tętnic	346	Niedokrwienny ból spoczynkowy i zmiany skórne ...	347
Objawy	346	Stadia choroby tętnic obwodowych	347
Chromanie przestankowe	346	Postępowanie diagnostyczne	347

Miażdżycza zarostowa tętnic	350	Zator tętniczy	355
Zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń (choroba Buergera)	352	Tętniaki tętnic obwodowych	355
Kolagenozy	352	Tętniaki wrzecionowate i workowate	355
Olbryziokomórkowe zapalenie tętnic	353	Tętniaki rzekome	356
Choroba Takayasu	353	Przetoka tętniczo-żylna	356
Jatrogenne choroby tętnic	353	Czynnościowe choroby naczyń	357
Zespół uwięźnięcia tętnicy podkolanowej	353	Kurz błony mięśniowej dużych tętnic (zatrucie sporyszem)	357
Torbielowata choroba przydanki	353	Zjawisko Raynauda	358
Dysplazja włóknisto-mięśniowa	354	Akrocycjanaza i erytrocyjanaza	359
Nadpłytkowość samoistna	354	Erytromelalgia (czerwienica bolesna kończyn)	359
Zwapnienie błony środkowej tętnic	354		
9.2 Choroby drobnych naczyń	359		
Mikroangiopatia cukrzycowa	359	Napadowy krwiak palca	360
Mikroangiopatia w chorobach tkanki łącznej	360	Zespół przedziału przedniego	361
Sinica siatkowata i sinica groniasta	360		
9.3 Choroby żył	361		
Zakrzepowe zapalenie żył powierzchniowych	361	Zakrzepica żył kończyn górnych (<i>thrombose par effort</i>) ..	364
Zakrzepica żył głębokich miednicy mniejszej i kończyn dolnych	361	Żylakowatość pierwotna	364
		Przewlekła niewydolność żylna	364
9.4 Choroby naczyń chłonnych	367		
9.5 Zespół otworu górnego	367		
9.6 Zespół niespokojnych nóg	367		
9.7 Choroba Sudecka	368		
10 Ból w chorobach stawów	370		
<i>P. Greminger i B. A. Michel</i>			
10.1 Zapalne choroby reumatyczne stawów	372		
Reumatoidalne zapalenie stawów	372	Zapalenie stawów w przebiegu dny moczanowej	380
Zespół Felty'ego	373	Chondrokalcynoza (dna rzekoma)	380
Choroba Still'a u osób dorosłych	373	Uogólniona samoistna hiperostoza szkieletu (DISH) ..	381
Zespół Sjögrena	374	Ochronoz (alkaptonuria)	382
Młodzieńcze przewlekłe zapalenie stawów	374	Skrobia wica pierwotna	382
Spondyloartropatie	374	Hemochromatoza	382
Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa (choroba Bechterewa)	377	Choroba Wilsona	382
Łuszczycowe zapalenie stawów	377	Inne choroby stawów	383
Reaktywne zapalenie stawów (zespół Reitera)	377	Choroby stawów w zaburzeniach hematologicznych ..	383
Gorączka reumatyczna	378	Zapalenia stawów w przebiegu chorób nowotworowych	383
Zapalenia stawów w przebiegu chorób jelit	378	Choroby stawów w zaburzeniach endokrynologicznych	383
Choroba Behçeta	378	Choroby stawów w zaburzeniach neurologicznych ..	383
Zespół SAPHO	379	Choroby chrząstki	383
Spondyloartropatie niezróżnicowane	379		
Choroby stawów w przebiegu zaburzeń metabolicznych	379		
10.2 Zmiany zwyrodnieniowe stawów	384		
Choroba zwyrodnieniowa stawów	384		
Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa (choroba zwyrodnieniowa stawów międzykręgowych, zmiany zwyrodnieniowo-zniekształcające stawów kręgosłupa) ..	385		

10.3 Reumatyzm tkanek miękkich	387		
Fibromialgia	387	Zespół bolesnego barku	388
Zapalenia tkanek okołostawowych	388	Choroby tkanek okołostawowych o innym umiejscowieniu	388
11 Miejscowe zmiany kostne	390		
<i>A. Aeschlimann i M. E. Kraenzlin</i>			
11.1 Miejscowe zmiany kostne	392		
Guzy kości	392	Choroba Gauchera	399
Guzy kości wywodzące się z tkanki chrzęstnej	392	Mastocytoza	399
Guzy pochodzenia kostnego	395	Choroby przebiegające z hiperostozą	400
Guzy wywodzące się z tkanki łącznej	396	Martwica kości	400
Guzy pochodzenia szpikowego	396	Beznaczyniowa martwica w dzieciństwie i okresie dojrzewania	401
Guzy pochodzenia naczyniowego	396	Martwica kości w wieku dojrzałym	402
Guzy histiocytarne	396	Choroba Pageta	403
Inne guzy	397		
Guzy o nieznannej etiologii	397		
Zmiany guzopodobne	399		
11.2 Uogólnione zmiany kostne	405		
Osteoporoza (zrzesztnienie kości)	405	Nadczynność przytarczyc	412
Osteoporoza wtórna	405	Pierwotna nadczynność przytarczyc	412
Osteomalacja	408	Wtórna nadczynność przytarczyc	413
12-14 Objawy hematologiczne			
12 Niedokrwistość	418		
<i>P.E. Peghini, A. Knuth i J. Fehr</i>			
12.1 Niedokrwistość niedobarwliwa mikrocytowa	424		
Niedokrwistość z niedoboru żelaza	424	Zaburzenia syntezy hemoglobiny (talasemia)	429
Niedokrwistość w przebiegu chorób przewlekłych	428	Niedokrwistość syderoachrestyczna	430
Inne zaburzenia metabolizmu żelaza	429		
12.2 Niedokrwistość normobarwliwa makrocytowa	431		
Niedokrwistość złośliwa	431	Niedobór kwasu foliowego	434
Inne przyczyny niedoboru witaminy B ₁₂	432	Inne przyczyny niedokrwistości makrocytowej	434
12.3 Niedokrwistość normobarwliwa normocytowa hiporegeneracyjna	435		
Niedokrwistość w przebiegu chorób nerek	435	Aplazja układu erytroblastycznego (aplazja czysto czerwono-krwinkowa)	436
Niedokrwistość w przebiegu chorób wątroby	435	Zespół mielodysplastyczny	437
Niedokrwistość związana z zaburzeniami endokrynologicznymi	436	Nacieczenie szpiku kostnego	437
Niedokrwistość aplastyczna	436	Zwiększenie objętości osocza	438
12.4 Niedokrwistość hemolityczna	438		
Niedokrwistość hemolityczna zewnątrzpochodna	438	Plamica zakrzepowo-małopłytkowa (TTP) i zespół hemolityczno-mocznicowy (HUS)	442
Niedokrwistość hemolityczna aloimmunologiczna	438	Nowotwór przerzutowy	442
Niedokrwistość hemolityczna autoimmunologiczna	439	Chemioterapia	442
Napadowa zimna hemoglobinuria	440	Mikroangiopatia związana z przeszczepem	442
Napadowa nocna hemoglobinuria (PNH)	440	Ciąża	443
Hemoliza z fragmentacją krwinek czerwonych	441		

Nadciśnienie złośliwe	443	Zmiany kształtu krwinki czerwonej	444
Rozsiane wykrzepianie wewnątrznaczyniowe (DIC) ..	443	Wady enzymów krwinki czerwonej	445
Choroby autoimmunologiczne	443	Niedobór enzymów szlaku monosforanu	
Hemoglobinopatie	443	heksozy i metabolizmu glutationu	445
13 Choroby układu chłonnego	448		
<i>U. Schanz, D. Jaeger i J. Fehr</i>			
13.1 Choroby układu krwiotwórczego	450		
Białaczki	450	Białaczka włochatokomórkowa (HCL)	460
Ostre postaci białaczek	450	Zespół mielodysplastyczny (MDS)	460
Ostra białaczka limfoblastyczna (ALL)	451	Zespół mieloproliferacyjny (MPS)	462
Ostra białaczka szpikowa (AML)	452	Czerwieńca prawdziwa (<i>Polycytemia Rubra Vera</i>)	462
Przewlekłe postaci białaczek	457	Samoistne włóknienie szpiku (osteomielifibroza)	463
Przewlekła białaczka szpikowa (CML)	457	Nadpłytkowość samoistna	464
Przewlekła białaczka limfocytowa (CLL)	459		
13.2 Chłoniaki złośliwe	464		
Ziarnica złośliwa (choroba Hodgkina)	464	Szpiczak plazmocytowy (mnogi)	
Chłoniaki złośliwe niezziarnicze (NHL)	467	i makroglobulinemia Waldenströma	471
Chłoniak typu MALT	469	Szpiczak plazmocytowy	471
Chłoniak z komórek płaszczą	470	Makroglobulinemia Waldenströma	
Rzadkie chłoniaki złośliwe	470	(chłoniak limfoplazmocytowy)	474
13.3 Histiocytoza	474		
Histiocytoza komórek Langerhansa	474		
Histiocytoza komórek innych niż Langerhansa	475		
13.4 Limfadenopatia odczynowa i/lub splenomegalia	475		
Limfadenopatia umiejscowiona	476	Limfadenopatia uogólniona ze splenomegalią	
		lub bez niej	476
14 Skaza krwotoczna i trombofilia	478		
<i>E. Baechli i T. Bombeli</i>			
Znaczenie krzepnięcia krwi w procesach chorobowych	480		
14.1 Skaza krwotoczna	482		
Postępowanie kliniczne	483	Niedobór witaminy K	493
Zaburzenia pierwotnej hemostazy	487	Choroby wątroby	493
Wrodzone trombocytopatie	487	Doustne leczenie przeciwzakrzepowe	493
Nabyte trombocytopatie	487	Heparyny	494
Małopłytkowość	489	Skaza krwotoczna naczyniowa	495
Samoistna plamica małopłytkowa (ITP)	490	Zaburzenia proliferacji naczyń	495
Małopłytkowość spowodowana nieprawidłowym		Choroba Rendu-Oslera-Webera	495
wytwarzaniem krwinek płytkowych	490	Nieprawidłowości budowy naczyń	495
Hipersplenizm lub nadmierne gromadzenie		Nieprawidłowy skład ściany naczyniowej	495
krwinek płytkowych	491	Nacieczenie ściany naczyniowej	496
Małopłytkowość spowodowana zwiększonym		Plamica pourazowa	496
niszczeniem obwodowym	491	Choroby o podłożu zapalnym	496
Zaburzenia wtórnej hemostazy	491	Plamica Schönleina-Henocha	496
Hemofilie A i B	492	Krioglobuliny	497
Choroba von Willebranda	492		

14.2 Skaza krwotoczna w przebiegu trombofilii	497
Postępowanie kliniczne	498
Wrodzona trombofilia	498
Nabyta trombofilia	499
Zespół przeciwciał antyfosfolipidowych	499
14.3 Zaburzenia mikrokrążenia	501
Rozsiane krzepnięcie wewnątrznaczyniowe (DIC)	501
Zakrzepowa plamica małopłytkowa (TTP) i zespół hemolityczno-mocznicy (HUS)	502
Choroby mieloproliferacyjne	500
Zespół nerczycowy	500
Choroby nowotworowe	500
Małopłytkowość wywołana heparyną	501

15 Obrzęk

15 Obrzęk uogólniony i miejscowy	506
---	------------

U. Hoffman i F. Tató

15.1 Obrzęk uogólniony	506
Obrzęk związany z niewydolnością serca	508
Obrzęk związany z hipoproteinemią	509
Obrzęk związany z kłębkuszkowym zapaleniem nerek ..	510
Obrzęk związany z chorobami układu wewnątrzwydzielniczego	511
Obrzęk związany z zaburzeniami elektrolitowymi	511
Obrzęk związany z twardziną	511
Obrzęk związany z cukrzycą	511
Obrzęk związany z lekami	511
15.2 Obrzęk miejscowy	512
Obrzęk żylny	512
Obrzęk chłonny	512
Obrzęk chłonny pierwotny	512
Obrzęk chłonny wtórny	514
Obrzęk tłuszczowy	514
Obrzęk zapalny	515
Wrodzone zaburzenia budowy naczyń	515
Pokrzywka i obrzęk naczyńnioruchowy	515
Obrzęk niedokrwienny i po niedokrwieniu	517
Obrzęk w zespole Sudecka	517
Obrzęk miejscowy występujący na dużych wysokościach	517
Obrzęk pozorny	517

16 Zaburzenia w obrębie głowy i szyi

16 Zaburzenia w obrębie głowy i szyi	520
---	------------

G.A. Spinaz, P. Ott i S.J. Stoeckli

16.1 Zaburzenia rozwojowe szyi	522
16.2 Choroby zapalne szyi	523
Ostre nieswoiste zapalenie węzłów chłonnych	523
Swoiste zapalenie węzłów chłonnych	524
Przewlekłe zapalenie węzłów chłonnych	525
Zakażenia głębokich struktur szyi	525
16.3 Guzy szyi	526
Guzy łagodne	526
Nowotwory złośliwe	526
16.4 Choroby gruczołów ślinowych	527
Zapalenie gruczołów ślinowych	527
Zwrodnienie gruczołów ślinowych	527
Nowotwory gruczołów ślinowych	528

16.5 Choroby gruczołu tarczowego	528
Powiększenie tarczycy (wole)	530
Wole nietoksyczne	530
Zapalenie tarczycy	530
Podostre zapalenie tarczycy	530
Przewlekłe autoimmunizacyjne zapalenie tarczycy (choroba Hashimoto)	531
Inne postaci zapalenia tarczycy	531
Guzki tarczycy/rak tarczycy	531
Nadczynność tarczycy	532
Choroba Gravesa	532
Guczolak toksyczny (choroba Plummera)	534
Toksyczne wole wieloguzkowe	535
Niedoczynność tarczycy	535
Noworodkowa niedoczynność tarczycy	536
Nabyta niedoczynność tarczycy	536
16.6 Choroby przytarczyc	536

Tom II obejmuje rozdziały:

17. Kaszel, odkrztuszanie i duszność	26. Zaburzenia połykania (dysfagia)
18. Zacienienia w radiografii płuc	27. Biegunka
19. Poszerzenie wnęk	28. Zaparcia
20. Duszność spowodowana chorobami układu krążenia	29. Nieprawidłowa czynność nerek
21. Sinica	30. Zaburzenia wodno-elektrolitowe i kwasowo-zasadowe
22. Zaburzenia rytmu serca	31. Zawroty głowy i omdlenia
23. Nadciśnienie tętnicze	32. Śpiączka i inne zaburzenia przytomności
24. Niskie ciśnienie tętnicze	33. Diagnostyka różnicowa na podstawie wyników badań laboratoryjnych
25. Żółtaczka	